

Beretning 2022.

Hvem er vi? I Foreningen og Fonden Gamle Sønderho, og hvad er vores berettigelse?

Når jeg kigger på jer, ser jeg først og fremmest en flok nydelige ældre mennesker, men I repræsenterer ikke den faktiske aldersfordeling i vores forening. Der er rigtig mange yngre og unge mennesker i medlemsskaren, og det er jo godt. Spørgsmålet er bare, om det på sigt kan udløse et generationsskifte i de aktive udvalg og i bestyrelsen. Og hvad så uden for kredsen? Ja, hvis man tager til Nordby en vinterdag og spørger folk på gaden, vil de fleste svare, at de aldrig har hørt om Fonden Gamle Sønderho. Er det så ikke lige meget?

Lad os tage et konkret eksempel. Til byrådsvalget i november, blev der skiftet godt og grundigt ud i byrådet – hele 8 af de 11 er nye. Museerne på Fanø, som vi har et ganske udmærket samarbejde med, plejer at få tildelt 60.000 om året fra de frie kulturmidler som driftstilskud, everten Rebekka lidt mindre. På et møde i Strien for kulturaktørerne på Fanø, gav kommunaldirektøren, relativt ny, et oplæg, hvor han fortalte, at forvaltningens indstilling til tildeling af midler i 2022, var at museerne naturligvis skulle have deres sædvanlige tilskud, ca 1/3 af midlerne, og resten var til rådighed for andre ansøgere. Jeg gik glad hjem fra det møde, men børn-og kulturudvalget mødtes umiddelbart efter samme aften, og besluttede, at der ikke var nogen her på Fanø, som skulle tildelt midler på forhånd. Nej, alle skulle stå lige, dog med undtagelse, at nu var der politiske mål for

tildelingen: nemlig festivaler, børn og unge og mødesteder efter coronaen.

Der er ikke meget i vores fundats, som kan berettige os til at få tilskud efter disse målsætninger, da det, vi har brug for, er støtte til vedligeholdelse af vores bygninger.

Vi søgte naturligvis alligevel som vi plejer, jeg søgte 80.000 og fik bevilget halvdelen med en løftet pegefinger om, at jeg ikke havde opfyldt et af de politiske mål. Nåh, hvis jeg havde søgt 120.000, havde jeg så fået de tres? Museerne på Fanø sendte et brev til hvert af byrådets medlemmer samt forvaltningen. Vi skrev, at vi var højst forundrede over fremgangsmåden, og at vi meget gerne ville i dialog med kommunen om fremtiden. Vi blev indkaldt af kommunaldirektøren og kulturkonsulenten til et dialogmøde, hvor kommunaldirektøren undskyldte, at politikerne jo var nye og derfor så godt inde i kulturarven, og dens betydning. Han skulle nok sørge for, at vi fik tildelt yderligere midler, så vi fik kom op på de 60.000 kr. Måske ville der være flere midler de kommende år, og så ville vi kunne fået større tilskud.

Her er min pointe. Mange folk kommer i morgen og til ballerne, men vi er jo meget mere end arrangører af baller og Sønderhodag. Vi fremviser vores kulturarv ved at åbne dørene til vores museer og formidler til interesserede. Så, hvis ikke bygningerne er i orden, har vi ikke rammerne til formidling af kulturarven.

De projekter, der blev tildelt penge, var bl.a. opstart af Godtfolk festivalen, fællessang i Realen og Rindby Forsamlingshus, kirkekoncerter o.a.

Vi skal forny os, siger politikerne. Vi skal være med til at udvikle Fanø.

Når man siger sådan, er det fordi man ikke kender os, og det arbejde vi laver.

Vi vil gerne høre jeres holdning til fornyelse/ikke fornyelse efter beretningen.

Sønderho Mølle: Vi har store vedligeholdelsesarbejder for tiden igen, igen på Sønderho Mølle. Sidste år et stort malerarbejde på vingerne og reparation af vinduer og andet træværk med tilskud fra Slots- og kulturstyrelsen samt Augustinusfonden. Det trak ud, og blev først afsluttet her i foråret/forsommeren. Så opstod et nyt problem. I forbindelse med malerarbejdet finder man ud af, at krøjeværkets ophæng er i stærkt forfald. Vi kontaktede et professionelt møllebyggerfirma, som lavede en rapport over møllens tilstand. Alt var godt bortset fra krøjeværket, og det koster da også kun den nette sum af 390.000 kr. at få udskiftet og repareret. Vi har fået tilsagn fra slots- og kulturstyrelsen, og har også søgt et pænt beløb hos LAG Fanø/Varde. Deres tilsagn afventer den endelige godkendelse fra Erhvervsministeriet.

Vores planudvalg har haft med møde med den nye udvalgsformand for ENT for dels at snakke om trafikken i Sønderho, dels en snak om kommunens manglende konsekvens over for overtrædelser af lokalplanen. Man er ved at udarbejde en trafikplan i forbindelse med den kommende kommuneplan, og derfor bliver der ikke taget initiativer til P-pladser o.l. før den foreligger, var svaret.

Der er langvarig sygemelding i teknisk forvaltning, så de ligger underdrejet, og kan ikke beskæftige sig med andet end det allermest nødvendige såsom ansøgninger om dispensation til at afholde rockkoncerter samt planer om et evt. kommende luksushotelbyggeri i Rindby.

Vores fantastiske dragtudvalg har ligget underdrejet som følge af sygdom og operationer. Det er derfor strengt nødvendigt, at vi får nye unge kræfter på banen. Så hvis der er nogle af jer, som kender nogen, der kunne have lyst til at hjælpe med dragterne og blive klogere på det område, må I gerne sige til. Vi har dog gennemført dragtudlejningen i år uden problemer, fordi der kommer søde folk udefra og hjælper til. Tak til dem.

Også i butikken mangler vi frivillige. Omsætningen har været ganske udmærket, men indimellem må vi dreje nøglen om, såfremt en af butikshjælperne får forfald.

Også tak til hjælpen med lodseddelpigerne, tak til deres familier og ikke mindst en stor krammer til de meget søde og kønne piger, som lyser op i gadebilledet i disse dage. Knap 5600 lodsedler har de fået solgt på 6 dage. Er det ikke flot?

Vores syhold, som startede forrige vinter har igen i denne vinter været en stor succes. Selv fra Nordby kommer de. Kun aflyst ind i mellem på grund af coronaudbrud. En kæmpe skulderklap til Birthe Simoni for hendes energi og engagement og ikke mindst tålmodighed med vi deltagere. Der er vel stadig et par ledige pladser til næste vinter, så hvis I har lyst, kan I melde jer til mig.

Therese Vendelhaven stopper som webredaktør, og det betyder, at vi skal have en ny og dermed også en ny hjemmeside i det kommen de år. Tak til Therese for dit store arbejde gennem tiderne.

Også stor ros til møllelauget, som har fået rensset møllen udvendig og indvendig og malet mel i denne uge på både rug- og hvedekværnen, så der er frisk mel til salg på Sønderhodag.

Og så til vores traditionelle musik. Som nogen måske har fulgt med i, har Peter Uhrbrand i nogle interessante artikler i Fanø Ugeblad fortalt sin musikerhistorie, men også udtrykt sin frustration over en tilsyneladende mangel på interesse for bevarelsen af hjertespiilet i fremtiden. Vi skal høre Peters oplæg efter generalforsamlingen i dag, og så håber jeg, at I har lyst til at indgå i en dialog og komme med gode ideer.

I forbindelse med vores Unesco ansøgning, er jeg for tiden ved at lave små interviews med aktørerne. Først dragtsyderskerne i Nordby og Sønderho og mødte en passion for det her tøj og det at kunne beherske teknikken og gå i dragten. Lige og nu er det de udøvende musikere, jeg taler med. Rigtig mange unge, har lært at spille violin hos Tove de Fries. Nu er de blevet studenter eller tæt på, og hvad sker der så. Spørgsmålene jeg stiller dem, hvis de ikke selv kommer ind på dem, lyder således:

Hvorfor begyndte du at spille Fanømusik, hvad betyder det for dig, og hvordan ser fremtiden ud for dig og Fanømusikken. Mange enslydende svar på disse spørgsmål, også her hører man passionen, men ingen af dem er i tvivl om, at Fanømusikken vil fortsætte, at de selv vil deltage på en eller anden måde, og en

sagde: jeg spiller fordi jeg ikke kan lade være. Det er interessant at lytte til, så lad os håbe.

Afslutningsvis vil jeg fortælle om et personligt brev fra Marianne Holm Petersen (tovholder for levendekultur) i det Kgl. bibliotek, som jeg modtog for en måneds tid siden. Her skriver hun til mig, at ministeriet vil tage initiativ til en opdatering af ansøgningsproceduren og en ny strategi i løbet af efteråret. Der er derfor ikke en ny frist endnu for indsendelse af vores ansøgning, så tiden er ikke løbet fra os. Jeg spurgte, om vi måtte deltage i udarbejdelse af den nye strategi ud fra de erfaringer, vi har fået, og det takkede hun for, og det vil de tage til overvejelse. Kære medlemmer tak for jeres tålmodighed. Dette var ordene.